

Els presidents i les novel·les

En veritat, en el més íntim de les bones novel·les, l'esperit acadèmic típic hi és absent. Des d'aquest punt de vista, em sembla comprensible que la *escuela nacional franquista* no estimulés la lectura de novel·les. Sempre s'hi pot trobar un cert esperit didàctic però comprenc l'actitud de certes persones adultes. Se sol citar el senyor Josep Pla de Palafrugell, però també podria citar-se la padrina Cinta de Seròs, que mantenia una actitud distant cap a les ficcions. "Romanços a la vora el foc, que jo m'escofo", la forma dialectal per "que jo m'escalfo". Que els altres contessin històries que una servidora miraria d'escalfar-se davant l'hivern, venia a dir la susdita padrina Cinta, representant ancestral d'una manera de pensar conservadora que encara dura.

D'infant –permetin-me la confiança dominical– com la majoria de xiquets del Baix Segre i del Baix Cinca, les novel·les eren artefactes molt rars de veure. A casa no en va circular mai cap. A la biblioteca, les novel·les començaven a ser les dels autors sud-americans –García Márquez, Cortázar–, que a la dècada dels setanta mostraven una energia superior als escriptors castellans.

En el món del batxillerat de Fraga, les novel·les eren poques, també. Les prevencions cap a la fantasia eren actives. Cap a l'observa-

UN AMIC QUE ESCOLTAVA FOLK AMERICÀ I VISQUÉ EN UNA COMUNA LLEGIA 'LA FAMILIA DE PASCUAL DUARTE' I ENS LA PASSÀVEM DE MÀ EN MÀ ADMIRATS PEL TREMENDISME DE CERTES ESCENES

ció realista, no tant. Sóc d'una generació que llegia coses tan insòlites com les novel·les de don Pío Baroja –*Las inquietudes de Santi Andía*– o les de Ramon J. Sender. Realisme espanyol de pedra repicada.

Una amiga em diu que les novel·

les t'han de fer somiar. Deu ser per això que ella llegeix a l'estiu, al sol. Les novel·les poden ser la verbositat molsosa dels dies de vacances.

A la meua tribu, les novel·les, doncs, tenien poc predicament. Un amic que era un *hippy*, que escoltava folk americà i visqué en una comuna, llegia *La familia de Pascual Duarte*. I ens la passàvem de mà en mà, admirats sobretot pel tremendisme de certes escenes.

Ara em sembla que sense romanços –sense novel·les– el que anomenem abusivament la realitat es torna granítica, rocosa, dura, i, al final, asfixiant. És un mal assumpte que el senyor Mariano Rajoy, registrador de la propietat, només recomanés *Patria* del senyor Aramburu perquè concordava amb la seua visió nacional de la realitat. No recordo que Francisco Franco recomanés la lectura de cap novel·la. El senyor Felipe González va recomanar *Las memorias de Adriano*, en traducció de Julio Cortázar. Jordi Pujol era amic de Baltasar Porcel. No puc recordar que en recomanés una o altra novel·la. Intueixo que els presidents del govern solen ser mals lectors de novel·les. Ep!, és una opinió. No estic segur de posseir la raó.

El que sí que començo a entendre és que davant de tanta obnubilació pètria que observo a banda i banda, llegir novel·les com ara *Història d'una dona en un Seat 600*, que acaba de publicar Pagès Editors, pot ser una manera d'estovar la memòria d'un temps de prosperitat material i de ruïna moral que potser presenta una llarga ombra en el nostre present. D'aquesta nova novel·la de Puigpelat n'escriuré una ressenya en el proper article.